

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 16 kor., félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. (Tanítónak egy évre 12 kor.) Egyes szám ára 32 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., féloldal 16 kor. sfb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

A hadikölcsön s a papírpénz. A vagyonsokot és hadinyerészkedőket kivéve, mindenki érzi a drágaságnak nyomását, szinte elviselhetetlen súlyát. Minden eszközzel oda kell hatnunk, hogy javítsunk az állapotokon.

A drágaságot enyhíthetjük a hadikölcsön jegyzésével is. Különösen figyelmébe ajánljuk olvasóinknak a kézzelfogható kapcsolatot, mely a hadikölcsön és a pusztító drágaság között fennáll.

Mert miből támad a drágaság? Abból, hogy a pénz vásárló értéke aláhanyatlott. Ez viszont annak a következménye, hogy az osztrák-magyar bank a békeidő forgalmát tetemesen meghaladó papírpénzt bocsátott ki. Annnyival többet, mint amennyi hitelt háborús költségekre a magyar kormány adott. Ha már most a kormány abba a helyzetbe jutna, hogy tartozását az osztrák-magyar banknál törleszthesse, ez a megfelelő mennyiségű papírpénzt a forgalomból kivonná s amint a rendes papírpénzforgalom helyreállna, a pénz is nyomban javulna, vagyis visszahyérné vásárló képességét, ami egyet jelent a drágaság fokozatos enyhülésével. Ime tehát az egyszerű, világos magyarázat: minél többet jegyzünk a hadikölcsönre, a kormány a jegybanknál annál többet törleszthet adósságából, a jegybank viszont ugyanennyi bankjegyet von ki a forgalomból és amennyit visszavont, annyival javult a pénz vásárló képessége, vagyis annyival enyhül maga a rettenetes drágaság is.

Há minden más előnyétől a hadikölcsönnek eltekintünk és csak azt az egyet vesszük, hogy a hadikölcsön eredménye enyhülést vonja maga után a drágaságnak, egymagában ez is elég arra, hogy egész odaadással karoljuk föl a nemzet nyolcadik hadikölcsön ügyét és teljes sikerre segítjük.

Péter és Pál.

Éghajlatunk alatt, tehát édes hazánkban is Péter-Pál körül kezdődik a legszebb, mindnyájunkat legközelebb érdeklő, leglényegesebb mezei munka: az aratás.

Az idei lesz a negyedik háborús aratás, mert az 1914-ik évit még nem számíthatjuk annak, hisz akkor még csakis a cséplésnél volt elenyészően csekély akadály.

Az aratás mindig nagy horderejű volt hazánkban, mint eminenter földmivelő államban. Az aratás jó vagy rossz eredményétől függött s függ ma is — még pedig szóval ki nem fejezhető hatványozottabb mértékben — egész életünk berendezése az egész vonalon.

Azért is van a magyaroknak ez a szép kifejezése: aratjuk, vágjuk „az életet”. Csakugyan a kenyértermő gabona az életet adó „élet”.

S ha mindig büszkeséggel emlegettük azt, hogy hazánk földmivelő, agrár-állam; ugy büszké lehetünk erre, különösen a mostani időkben, mert — beszéd ide, beszéd oda — földmivelő Magyarország, nélkül rég elvesztettük volna a háborút.

Megcsendül a kasza széles ez országban. Szivdobogással, szivrepsve várjuk az eredményt. A helyzetet általában ismerve, elmondhatjuk, hogy a jó Isten kegyelméből meg lehetős a termésünk.

S az aratás rendes meneteléről is biztosak

lehetünk. A mi jó földmivelő népünk nagyon is tudatában van annak, hogy mivel tartozik hazájának s ezáltal önmagának is, különösen most.

Nem hallgat a nemzetközies maszlagos tanaira, s ha itt-ott ez mégis megtörténnék, ez csak kivétel; a kivétel pedig, mint tudjuk, mindig megerősíti a szabályt.

A mi aratóink is harcoló frontot képeznek, csakugyan, mint harcoló katonáink ott az ellenség előtt. Az igaz, hogy ez az arató-front most másképpen fest, mint a béke idejében, de bizonyos tekintetben sokkal értékesebb.

Mert bizony ezen a fronton dolgoznak olyanok is, kik rendes körülmények között már a megérdemlett nyugalmat élveznék, dolgoznak minden nehézséget leküzdő, derék asszonyok s oly ifjú legények s leányok; gyermekek, kiknek azelőtt más volt a munkakörü.

De azért dolgoznak kaszával s más az aratáshoz szükséges eszközökkel époly kitartással itthon, mint derék katonáink ott künn fegyverrel a kezükben.

Megcsendül tehát a kasza Péter-Páikor. Kérjünk áldást a már rég megkérgesedett s az oly korán kérgesedni kezdő kezek nemes munkájára.

Megbecsülhetetlen munkájukra szálljon Isten áldása, azon fő óhajunk kifejezésével, ha a jó Istennek is úgy tetszik: ez legyen ebben a világégésben az utolsó háborús aratás.

Faxit Deus!

Dr. Kozma Kálmán.

Skrimpicia Őnagysága.

Írta: Fröhlti Mária.

Rettenetes fehérnép volt. Csupa él, csupa szöglet. Kovács tanár ur fejkavarás közben így szokta leírni a házfartását vezető testvérhugát:

— Olyan ez a Friki mintha a háromszöget a négyzöggel házasították volna össze és szemreimük zálogául négy lénia nyulna ki a törzseből. A történelmi hűség kedvéért azonban megjegyzem hogy a fentnevezett tanár ur ezt a csipős fotográfát csak Friki néni háta mögött merete megkockáztatni, minekutána legény lett legyen a talpán az az emberfia, aki ilyen megjegyzés folytán eleven lett volna még.

Mert ha szemek gyilkolni tudtak, akkor az övéi első díjat kaphatnának e képességből, melyhez még társul szögödött a hosszú vékony vonalú orr lebegő cimpáival, az éles metszésű száj lefelé görbülő szögleteivel.

Pedig ugy külön-külön vizsgálva vonásait, szinte szépeknek voltak mondhatók, de megrontotta őket az egész arcon kiverődő epés természet. A rossz nyelvek szerint: egy ármádiára való vénkisasszony keserűségét hordozza a Friki a szívében és attól facsarodott el az arca.

Igaz-e, nem igaz-e biz' én nem tudom, mert a Friki néni szíve tájkáit ugy megőrizte a két hegyes könyöke, hogy akárkinek is elment volna a bátorsága a titkát firtatni, lévén ez a két könyök olyan hegyes, mint a tű.

E halmozott szépségek azonban mind elenyésztek Friki néni egy csimboraszóú tökéletessége előtt mely a nyelvében rejlett. Vette is ám hasznát, a jó lélek e kincsének! . . .

Ha egy pohár eltört, vagy a szomszédék kakasa rászállt a kerítésre olyan dörgedelmet csapott, hogy embernek-állatnak reszketés szállt az inába. A jó szomszédok futottak is a hatóságokhoz, hogy ettől az elemi csapástól szabadítsa meg őket. De hát a hatóság azért hatóság, hogy hagyja dolgozkat ugy folyni, amint folynak. A sok sürgetésre panaszra, fenyegetésre mégis rázúntek a jó Kovács tanár ur portájára, hogy csöndesebben vigadjanak.

Kovács tanár ur mód nélkül restelte a dolgot . . . nem ugy Friki! És csipőre tett kezekkel állt ki az ámbitusra és onnan telefonált a titkon örvendőző szomszédság fülébe:

— Akinek nem tetszik, ha beszélgetek, dugjon vattát a fülébe!

Kovács tanár ur sápitozva hallgatta kerte nyíló dolgozó szobájában, hogy Friki néni „beszélgetésnek” titulálja azt a harci zajt, melyre talán a jerikói falak is leomlottak volna.

Az már azonban igaz, hogy kellemes csévegés számba ment a Friki néni patáliája egy-egy megsántult csirke miatt ahhoz képest, ami akkor következett, ha Kovács tanár ur elég meggondolatlan, sőt könnyelmű volt és vendéget hozott a házhoz.

Volt ilyenkor min mulatni az egész városnegyednek. Igaz is szegény Friki néni tört, zuzza, marja magát, hogy testvérbátyjának amennyire csak lehet előteremtse ebben a háborús világban a legszükségesebbeket és tessék ez a világ legkényelműbb fajtája még egy kenyérpusztító hoz a nyakukra. Ilyen-olyan szedte-vette züllött férfinépe.

Kerülte is ám a házuk tájkáit mindenki. Képzelhetni, milyen szorongó ábrázattal adta elő Kovács bátyánk Friki néni, hogy csörög a szarka, meg a cicá mosdik.

Friki néninek összehúzódott a szemöldöke, majd meg felszökött emeletes homlokára, szólni azonban nem szólt, csak megvetően hátra fordított neveletlen csemetéjének, ahogy gyöngéd óráiban báját hívti szokta. Kinézett az ablakon és meglátott egy kölyköt, amint éppen a cseresnyefájukat dézsmálta. Akkor derendóciával robogott ki az ajtón, hogy Kovács tanár ur egy kukkot sem mert többet szólni. Nem is került elő, csak este a Friki.

Csak ugy foghegyről vetette oda a kérdést: — Ki az a boldogtalan, akit megint ide-madzagoltál?

Kovács bátyánk megriadt. Szinte sugva nyögte ki, hogy egy régi-régi jóbarátja a házuknak, akivel azonban egyszerre megszakadt az érintkezésük. Jön a Sándor Tóni.

Friki néni mint egy gummilabda ugrott föl a helyéről és esett megint vissza.

Kovács bátyánk nem mert felnézni szalvétájába köhögté zavarát, várván — ekkora konsternációnak — mekkora csetepaté lesz a következménye.

Várt fél percig, egy percig . . . Semmi . . . Már nehezére esett a köhögést imitálni és még mindig semmi . . . Csudálkozva pillantott föl. Friki néni nyugodtan állt a helyén, csak az arca volt piros, mint a paprika. Kitörés helyett egész csöndesen elfogulatlanul kérdezte, hát ez, hogy kerül ide.

A pedagógiai érdemekben dus nagymestere megkönnyebbülve ujságolta, hogy meghalt a felesége és két gyermekével ide, a szülővárosába való áthelyezését kérte.

— Ugy — szólt csöndesen elmélázva Friki. A tanár ur nem tudja mire vélni ezt az aszszonyi következetlenséget. Hiába no! Éva és a logika nem járnak egy uton. Mintha Sándor Tóni nem ép olyan kenyérpusztító lenne, mint tesszem

HIVATALOS RÉSZ.

Püspöki főbiztosi kinevezés. Rédey Gyula dr. c. püspök, püspöki helynök lemondása után a veszpremi egyházmegye területén levő összes középoktatási tanintézetek püspöki főbiztosává dr. Hanauer Á. István apát, kanonok nevezetett ki.

Uj plébánia. Nádasdladány fiókköztség az ősi plébániából kihalás után, önálló plébániává alakítottatott a gróf Nádasdy-féle hitbizomány kegyurasága alatt. Az új plébániához csatoltatott Jenő fiókköztség és ama puszták, melyek a Nádasdladány és Jenő politikai községek határában fekszenek. Az Egyházi Látogatás f. évi június hó 25-én tartott meg Nádasdladányban.

Plébániafőbiztósági. A zalaszabari plébánia-javadalmat a kegyurak szabályszerű bemutató levele alapján Fenő István tabi káplán nyerte el.

Ordináció. Rott Nándor dr. megyéspüspök folyó évi június hó 23-án Dely János Dusbaba Jenő, Foky Miklós, Godina Ignác, Haller Ferenc, Neumayer Károly és Véber József végzett egyházmegyei papnövendékeket áldozópapokká szentelte fel.

Dispositiók. Kápláni minőségben áthelyeztettek: dr. Beréczk Gyula pápai hitoktató Szentbékállára; Kreutzer Ferenc Pápáról Murakereszturra; Chápó Albert Csótól Pápara; Vicsze Pál Somogysámszonból Taszárra; Gósy István Tüskevárról Városlődre; Boros Ferenc Törökkoppányból Mernyére; Molnár Ernő Csabrendekről Sümegre; Mózner József Marczaliból Kaposvárra; Szűcs György Zalabérből Csabrendekre; Ipsics István Gelséről Kaposvárra; Andó Mihály Babócsáról Pápara hitoktatónak; Horváth Béla Sümegcsehiből Halimbárra; Egerszegi Lajos Murakereszturból Somogytárnócára házikáplánnak; Ravasz István Szentbékálláról Tabra; Simon József Mernyéről Marczaliba; Budai Flórián Zalamerenyéről Zalazentgrótra; Mérey Arthur zalaszabari ideiglenes adminisztrátor Zalamerenyére.

Az ujmisések közül: Dely János Tüskevárra; Dusbaba Jenő Somogysámszonba; Foky Miklós Gelsére; Godina Ignác Zalabérbe, Haller Ferenc Gyulakeszibe, Neumayer Károly Csóttra, Véber József Babócsára.

Nagy Péter. És még a legnehezebb. Sándor Tóni úgy látszik egy szintén tökéletlenségben leledző emberfia, elhozta magával két gyereket is, ahelyett, hogy otthon hagyta volna őket valami cseléd vagy ismerős, vagy tudja is ő kinek a védelme alatt. És neki most irtózatosan megnehezíti a dolgát, hogyan jelentse be, hogy három vendég lesz, mert a két gyereket a Friki legnagyobb patáliájáért sem lehetett a szállodában hagyni, az csak egész természetes. Váratlan segítséget kapott az asszonyi kíváncsiságban, ugyanis megszólalt a Friki:

— Te bátyám hát a gyerekekkel mi van, azokat hol hagyta?
Huj de megörült ennek az egerutnak Kovács bátyáknak. Örvendezve kiabálta:
— Elhozta az a számár magával.
— Ohó! — szól fejét csóválva Friki néni — az volt a leghelyesebb, amit csak tehetett.
— Igen?! — sütötte el az öregágyut halálos verítéket izzadva a nebulók frizurájának szelíd megmárkolójá. — Igen! I De akkor azokat is meg kell hívunk vacsorára...
— Természetesen! — válaszolt Friki csöndesen.

A tanár urnak látva maradt a szája. Hogy ha a villám leütötte volna mellette ebben a pillanatban, azt be tudta volna az elektromos feszültség természetesen kiegyenlítésének, de a Friki néni megjuhászodását minnek a számlájára írja, ez iránt zavarba jött.

Másnap megtörtént a vendéglátás. Simán folyt le. Kovács bátyáknak nem ismert rá szeretett hűgára, hogyan ez volna az a házártsos Friki, a környék veszedelme, aki egy ibrikért képes volt az embernek délutáni álmát megromtani.

(Vége köv.)

A tuberkulózisról.

Június 2-án a Ker. Tisztviselőnk Egyesületében előadta Kenessey Kálmán, a József kir. főherceg Szanatorium Egyesület központi alelnöke.

Kedves hallgatóság! A tüdőbetegség ragályosabb a himlőnél. Soha nem lehet tudni, melyik szervezetben milyen mikrobák fészkelnek? Tegyük fel, a testvérem szájból nagyobb mennyiségű tuberkulózis gomba telepedett meg, mely a nyálka által az asztalkendőre jut. Én szintén használom ez asztalkendőt és e gombák így módon az én számba telepednek át. Testvérem erősebb szervezetű, mint én nála e gombák bajt nem okoznak, őt nem fertőzik. Én azonban kevesebb ellenálló-képességgel rendelkezem, nálam megfészkelnek e gombák és megtámadják tüdőmet. Ki gondolna arra, hogy engem az egészséges testvérem fertőzött meg? Pedig így van. Ne feledjék, hogy minden ember magában hordja a tuberkulózis bacillusát és minden ember fertőző alany. Ezért kell óvatosan kerülnünk a nyálkával, köpettel való érintkezést. A párna, melyen alszunk, a törülköző, zsebkendő, asztalkendő, fogkefe, törölköző, magukon hordják e gombákat és fertőző; a csók. Teljesen ki kellene küszöbölni a konvencionális csókolózást, mint a fertőzés legközvetlenebb okát. Szülők, testvérek barátok nagyon gyengéden szerethetik egymást csók nélkül is. És viszont a csókolózó barátok lehetnek ellenségek is és a csókkal kedveskedő testvérek marakodnak sokszor a legrettentőbbben. Óvakodjanak tehát a konvencionális csóktól.

Ismertem egy fiatal anyát, ki tudatában annak, hogy előrehaladott tuberkulózisa van, öbéli gyermekét soha meg nem csókolta. Ez a legszörnyűbb fájdalom, mit nő érezhet. Mert a tuberkulózis nem örökség, által száll a szülőkről a gyermekekre, hanem fertőzés által. Ez a szegény anya hamarosan meghalt, de elérte nagy fájdalom árán, hogy gyermeke él, erős egészséges s míg elődei mind tuberkulózisban haltak el, ő anyja okos, önfeláldozó szeretete árán egészséges ifjú lett, ki most a harctérben küzd.

A természet a nő örökös önfeláldozásra teremtette és a társadalmi szabályok csak fokozzák a nő e rendeltetését. A nő hivatása a gyermek világra való hozatala, táplálása, nevelése, gondozása, a nő kötelessége a családi otthon tisztaságának megőrzése. Míg a férfi szenvedélyeinek büntetlenül hódolhat a családi körön kívül, a nő a család, gyermekek tisztaságának, a faj megővésének szempontjából köteles lemondani, szenvedélyeit fék tartani minden körülmény között ismerve a nő rendeltetését, nem lesz nehéz a sok lemondás mellé még a fertőzés ellen való védekezés szabályait is törvényre emelni szívébe, hogy az előbb említett módszerek szerint éljen.

A tüdőbetegség kezdete: a tüdőcsucsuhurut. A tüdő felső két csucsába jut el legnehezebben az életradó friss levegő s az ott megtelepedő bacillusok ennek folytán megkezdik romboló munkájukat. Azért hangsúlyozom Önök előtt, hogy a csucsuhurut, bármily csekély mérvben lépjen is fel, igen komoly baj, mert kezdete a tüdőbetegségnek. A legmesszebbmenő figyelmet és ókszerű élelmédot igényli. A tüdőbetegség egyetlen biztos orvosszere a testedzés. Ez pedig a fent említett módon levegő, hidegvíz, jó táplálkozás, tisztaság után érhető el.

Szanatoriumaink is ezt vették fel programjukba. A tuberkulózis ellen védekező egyesületek jelszava a profilaxis, vagyis a fertőzés ellen való állandó védekezés.

Igen balga hit az, hogy a vagyonos osztály, amelyik mindent megszerezhet magának, tisztia, tágas lakást, jó táplálkozást s véde van a fertőzés ellen. Rácáfol erre a sok áldozat, melyet a tüdőbetegség a legelőkelőbb és leggazdagabb körökből szed. Ennek oka, hogy a szegény néprétegből a fertőzés a legelőkelőbb palotába is bejut: a cselédség és az élelmiszerek, turó- és tejfelek stb. által épen ezért a társadalom legmagasabb rétegének is érdeke, hogy a fertőző betegségeket fészkelésben keresse fel és irtsa ki, mert míg zsufolt kislakások, csatornázatlan és tisztátalan utcák és udvarok lesznek, tudatlan és közömbös, a védekezésről semmit nem tudó emberek lömege él gondatlanul, addig a tuberkulózis bacilusa diadalmasodik minden orvosi tudomány, jólét és gazdagság felett.

Az angolok a most folyó marnai csata reményeiben fényjelekkel könyörögtek: S. O. S. — Save our souls! mentsetek meg lelkrinket. A tu-

berkulózis irtóhadjárátát nem ellensúlyozza szervezett haderő és úgy méltón kiálthatunk fel a halálfélelemtől áthatott angolokkal: mentsetek meg testünket a fertőzéstől! Lépjünk fegyverbe a tuberkulózis ellen.

Ezért arra kérem Önöket, foglalkozzanak komolyan a kérdéssel és ne csak saját személyüket gondozzák és védjék e rem ellen, hanem környezetüket is oktassák világszerte, mert e betegség nagyobb szerencsétlenség nemzetünkre nézve még a most dúló háborúnál is.

Megkezdett munkájukban idő előtt el ne fáradjanak, az értelem, kitarás fegyvereivel vértelve induljanak apostoli utjukra, mutassák meg, hogy amely kérdést nők karolnak fel, az lelkiismeretesen radikálisan fog megoldást nyerni. Ezáltal nemcsak saját egészségünket védjük meg, hanem az emberiség a magyar nemzet megmentői lesznek.

Jsten segítse Önöket! (Vége.)

Tanítógyűlés.

A Veszprémvármegyei Általános Tanítóegyesület csütörtökön rendes közgyűlést tartott Göndör Ferenc kir. s. tanfelügyelő elnöklésével. A háboru alatt ez volt az első közgyűlés. A tagok érdeklődése kisebb volt, mint a békés időkben szokott lenni, de ennek is háborus okai vannak. Sokan még mindig katonai szolgálatot teljesítenek, sőt hadifoglyok is akadnak közöttük, másokat pedig — távol esvén — a vasutól — a drága fuvarköltség miatt visszavonva, mert ellenértékét a köztség sem fedezhette. A vármegyei háza nagytermének asztalait így is körülülték s a gyűlésnek hatásos képe volt.

Míg a tagok gyülekeztek, a nagyteremben cserna-árverés folyt. A tanítószegély néhány orsó ingyen csernához jutott s mert ezt hatszáz tanító között nagy feladatul lett volna szétosztani, az elnök indítványára elárverezték a veszprémvármegyei tanítóházára javára. Az árdrágítás persze itt is történt, de ezáltal nemes szándékból, mely a jelzett intézményt szép összeghez juttatta.

Göndör Ferenc lelkes megnyitó beszédet mondott. Sajnálta, hogy a tagok közül sokan távol maradtak, de a mentességüket is helyes úton kereste s talált meg. Meleg érzellemmel szólt a tanítószegély kiváncsi mellett, melyeket jobb sorsuk érdekében oly régóta, a háboru esztendő alatt is ismételt hangoztattak. Helyes okfejtéssel vezette le a tanítói kulturmunka fontosságát nemzeti s társadalmi vonatkozásában s nagy elismeréssel méltányolta a vármegyei tanítószegélynek a háboru alatt kifejtett tevékenységét.

Dénes Károly, főgrádvármegyei kir. tanfelügyelő a hadikölcsönjgyűzés gazdasági előnyeit s módokat ismertette. Nagy tájékozottsággal sorolta fel a gazdasági hasznon kívül szociális jelentőségét, mely nemcsak a kölcsönjgyűző félnek, hanem a jegyzésben fáradozó köztisztviselőnek is jelentkezik. A tanítószegély részvételt kívánva serkenteni annak a haszonnak jelzésével is, hogy a hadikölcsönjgyűzéssel teljesített életbiztosítás összegéből a Magyar Orsz. Biztosító Intézet bizonyos %-ot juttat a magyarországi tanítók Eötvös-alapjának az egyetemi székhely városokban felállítandó tanító-leányotthonok javára. Különösen ajánlotta a nógrádi példát, hogy t. i. minden járásban egy vagy két lelkes, ügybuzgó tanító álljon a hadikölcsön-biztosítás ügyének élére, akik azután külön megszerzett szakismerettel szolgálhatnak a járás többi tanítóinak is. Ezt az indítványát a közgyűlés is így fogadta, szép, buzdító előadásáért pedig köszönetet szavazott. Ugyanebben a kérdésben adott gyakorlati útmutatást Károlyi Albert, az említett hadibiztosító intézet veszprémi fiókjának titkára is. Az előadottakhoz Bott Miklós nemessvámosi s Makay Zoltán várpalotai tanítók toldtak még megszívlelendő gyakorlati tanácsokat.

A tanítóegyesület a közművelődés szolgálatában c. tételről Gubicza Lajos veszprémi tanító tartott előadást. Felolvasásának, melyet jövő számban közlünk s melyet a közgyűlés határozata szerint az elnökség s a zirci s egyik pápai újságnak is rendelkezésére bocsájt, — az az alapfőte, hogy a vármegyei tanítóegyesületet s ehez való kapcsolással minden vármegyei intézményt s egyesületet, amely már hivatása szerint is a kultúra szolgálatában áll, szerves kapcsolatba kell hozni a veszprémvármegyei közművelődési egyesülettel. Ezzel ez a nemesscély egyesület is erősödik s a tanítószegély is közvetlen kapcsolatba kerül a vármegyei közművelődési egyesület intéző szerveivel.

Bott Miklós nemesvámosi tanító a **tanítók anyagi helyzetéről** mondott nagy figyelemmel hallgatott beszédet. Hosszas tanítói múltjának sok tapasztalatával gyűjtötte össze a tanítói kívánalmakat s szenvedélyt, keserűséget szító frazeológia helyett derűs életfilozófiájának humoros szinkrepeivel tarkázta beszédét. Az igazság így talán még élesebben tárta elő a valóságot.

Indítványában arra hívta föl a közgyűlést, hogy a kormánytól ígértenek megvalósítását kérelmezze.

Dénes Károly tanfelügyelőt nem elégitette ki a javaslat. Nem találta benne az összes tanítói sérelmek megjelölését. Nem említette a nyugdíjügyet sem. Pótlólag indítványozta, hogy a vármegye tanítószága kérelmezze a kormánytól az ötödéves korpótlék visszaállítását a fizetési osztályokká való beosztás mellett is. Kérje továbbá, hogy a kiutalt járandóságokat a miniszteri hosszadalmas számfeljés mellőzésével a kir. tanfelügyelőség által hitelesített nyugtára fizesse ki az adóhivatal.

A közgyűlés az előadó s a hozzászólók indítványait elfogadta.

Kenessey István királyszentistváni tanító indítványára elhatározta a közgyűlés, hogy a lelkészek, jegyzők s tanítók beszerzési csoportját megalkotja s egyuttal az előkészítéssel az elnökséget megbizta.

Gyűlés után a tanítók nagyrésze társasbédre gyűlt az Erzsébet-szállóba, utána pedig kirándult a kies Balatonpartra.

H I R E K.

Adományok a küsszemínáriumnak.

A veszpremi küsszemínáriumra az elmúlt héten a következő adományok folytak be:

Káuzli Dezső prelátnak, apátkanonok 50.000 korona, devcserei esperesi kerület papsága 400 kor., Káuzli Gyula csatári lelkész 114 kor., öz. Csere Istvánné somogyisámsóni lakos 1000 kor.

— **Szentségimádás.** A székesegyházban Péter-Pál napján van az évenként tartani szokott szentségimádás másodikban. E napon reggel hat órákor szentségimádás lesz szentmisével, mely után az oltárszentség egész nap kitéve marad este 6 óráig, amikor litániával kapcsolatban ünnepies szentségimádás lesz. Az oltáregylet vezetősége ezen az uton is kéri az egyesület tagjait, hogy a szentségimádásban minél többen vegyenek részt. Különösen a déli órákban látogassanak el a templomba, amikor természetesen kevesebben időznek ott.

— **Adományok a küsszemínáriumra.** Mult számban közzöltük, hogy **Kránitz Kálmán** püspök **30.000 koronát** adományozott a küsszemínáriumra. Most egy olyan egyházi férfi adományáról számolhatunk be, aki már 1887 óta működik a papnevelés terén. **Káuzli Dezső** prelátnak, apátkanonok, küsszemínáriumi rektor **50.000 koronát** adományozott. Inkén, egykori plébániájának fiókjában gyönyörű templomot építtetett és plébániát alapít. Ezek hirdetni fogják az áldozatos lelkipásztor tevékenységét. A küsszemínáriumra felajánlott adománya pedig fényes bizonyossága annak, hogy **Káuzli Dezső** a tettek embere, aki nemcsak szóval, de példával is tanít. A püspököknek, a székeskáptalannak, a papoknak és a híveknek eddig is megnyilvánult áldozatkészsége a legszebb és legrealisabb reményekre jogosít. A küsszemínárium valóban az egyházmegyéé lesz, mert a klerus minden tagja és a hívek közül is sokan hol kisebb, hol nagyobb adománnyal sietnek a nagy cél megvalósításához egy-egy épületkővel hozzájárulni.

— **Keresztszentelő.** F. hó 30-án reggel 8 órákor a László-templomban ünnepi mise lesz a templom bucsuja alkalmából. Utána a hívek körmenetben kivonulnak a Jeruzsálem-hegyi temetőbe. Itt **Perényi Antal** kanonok-plébános beszéd kíséretében megáldja azt a szép keresztet, melyet a városi hatóság a temetőben felállított.

— **A vármegye bucsuja.** Veszpremvármegye közönsége **Rainprecht Antal** dr. főispántól a mult közgyűlésen bucsuzott. Ezenkívül elhatározta, hogy jegyzőkönyvben megörökíti érdemeit. Ennek kivonatát a héten küldte meg az alispán **Rainprecht Antal** dr.-nak. A közgyűlés határozata a következőket tartalmazza:

A vármegye törvényhatósági bizottsága míg egyrésztől őszinte sajnálkozással veszi tudomásul

dr. **Rainprecht Antal** ur **Öméltóságának** a főispáni székéből való távozását, addig másrésztől igaz örömmel merít megnyugvást a bucsulevélből az iránt, hogy **Öméltósága** csak a főispáni székéből távozik, de fényes tehetségével és hatalmas letterével a törvényhatósági bizottság kebelében továbbra is a vármegye közérdekén kíván munkálni. Ép ezekért, midőn a vármegye közönsége a távozás alkalmából ez alakban is megörökíti közszeretet övezte volt főispánjának a duló háboru okozta súlyos megpróbáltatások nehéz napjaiban a vármegye bölcs kormányzása terén kifejtett elévülhetetlen érdemeit, mely hálájának kifejezése mellett arra kéri **Öméltóságát**, hogy a vármegye közönségét eddig láplált meleg szeretetében továbbra is megtartani, s nagy tudásával és nemes ambíciójával azok érdekében ezután is buzgón munkálni sziveskedjék.

— **Tanítónők gyűlése.** A Katolikus Tanítónők Országos Egyesülete július hó 2-án, d. e. 10 órákor Veszpremben az Angolkisasszonyok intézetének disztermében közgyűlést tart. Tárgysorozat 1. Elnöki megnyitó: dr. **Rott Nándor** veszpremi püspök. 2. Titkári jelentés. 3. Pedagógiai értekezés: **Máter Zemplényi** irén angolkisasszony. 4. Egyesületünk célja: **Czechner Irma**. 5. A katolikus nővédelmi intézmények: gróf **Zichy** **Rafaelné**. 6. Willmann Ottó pedagógiai elvei: **Polgár Margit**. 7. Elnöki zárószó. Öz. **Károlyi** **Gyulané**.

— **Megsebesült táborigyűlés.** **Orbán** **József** egyházmegyei áldozópap, egy honvédezred táborigyűlése, Asiago mellett egy ütközetben jun. 15-én éjjel ellenséges gránáttól találva, fején és karján megsebesült. Jelenleg kórházban van. Értesülésünk szerint túl van a veszedelmen.

— **Főispánhelyettes.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a veszpremi főispáni teendő ellátására **Bibó** **Károly** dr. alispánt bízta meg az új főispán kinevezéséig.

— **Hadikölcsönjegyzés.** **Rott** **Nándor** dr. megyéspüspök a nyolcadik hadikölcsönre egymillió koronát jegyezt. A székesegyházi káptalan jegyzése ugyancsak egymillió koronát tesz ki. Az egyházmegyei alapítványi hivatal egymillió ötszáz ezer koronával szerepel a hadikölcsönjegyzésben.

A Veszpremmegyei Takarékpénztárnál az első ciklusban 1,273.350 koronát jegyeztek a nyolcadik hadikölcsönből. Az intézet a jegyzésből 300.000 koronával vette ki részét.

A Veszpremi Takarékpénztárnál a jegyzések összege az egy millió koronán áll, míg maga az intézet 500.000 kor. tétellel vesz részt az akcióban.

A veszpremi Szikvizgyár r.-t. a VIII. hadikölcsönre 15 ezer, a veszpremi Hitelszövetkezett 50 ezer koronát jegyezt.

A szép eredmény helyi pénzintézeteink életrealitását mutatja, mindazáltal nagyobb eredményt szeretünk volna látni. Ami meg is lett volna, ha nem tadasztalnák, hogy épen azok hiányzanak, akiket oly szívesen látnának a jegyzésnél: a kisémberek, t. i. a gazdák. Sok a felmentett közülük, tegyük meg most ezek elsősorban kötelességüket az állammal szemben, annak pénzügyi támogatásával.

— **Főispáni alap.** A főispáni jötekonny alapra a 4878—4993. sz. nyugtákra befolyt 4530 K, ez évben összesen 252.144 K 84 f.

— **Terményátvételi bizottság.** A városi tanács megalakította Veszpremváros területére a terményátvételi bizottságot. Elnöke lett **Gyurkovics** **József**. Működésében két albizottságra oszlik, melynek tagjai **Schlemmer** **Ferenc**, **Deogárd** **László** továbbá **Straub** **János** és **Jung** **Ádám**.

— **Honvédnapiok.** A 31. honv. gyalogezred tisztikara a város közönségével együtt f. hó 29. és 30. napjain honvédnapiokat tart, melynek programja a következő: Szombaton, f. hó 29-én d. u. 4 órákor a gránátgyakorlóterén a Márkó-ut mellett sportünnepély, utána tánc a Betekints csárdában. — Vasárnap, f. hó 30-án délelőt a színházban a Modern Baba-színpad vendégzerepel. Délután 2 órákor nagy kertünnepély a Plosszer-sétányon. Este fél tizedkor a színházban kabaré. Felülfizetéseket köszönettel fogadnak és nyugtáznak.

— **Évzáró összejövetel.** A veszpremi Dalegyesület a mult szombaton a Méhesben szűkebb körű évzáró összejövetelt rendezett.

— **A vármegyei közp. hivatalok ügyforgalma.** Mult hó 15-ig terjedő negyedév alatt az alispáni iktatóba 7435, a közigazgatásiba 547, a kihágásiba 143, a közp. választmányi iktatóba 155 ügydarab érkezett. A szám jóval meghaladja az előző évek ugyanezen időszakai ügydarab-forgalmát.

— **A vármegye adománya.** A vármegyei tűzoltószövetség f. évi költségvetésében 1826 kor. hiány mutatkozik. Az egyesület arra kérte a vármegyei törvényhatósági bizottságot, hogy ezt az összeget a vármegyei tűzrendészeti alaphoz utalja ki. A vármegyei közgyűlés, nehogy a tűzrendészeti intézményben kár essék, a kérelmet teljesítette.

— **Ölt a véletlen.** **Hoffmann** **Jenő** 31-es honvédhadnagy hónapok hosszu sorát töltötte a haretéren. Hogy derek, bátor katona volt, több vitézségi címé bizonyította. Hazakerült jól megérdemelt szabadságra. A napokban néhány napra Győrbe vezényelték s ott a gyászos véletlen kioltotta fiatal életét. Kávéházi ismerősök kézzől-kézre adták megöltött, de elzart pisztolyát. Egyik kávéházi alkalmazottnak mosolygva mondta, hogy löjje fejbe. Az illető a tréfa kedvéért szót fogadott s célzott. A pisztoly závára — hogyan, hogyan sem — kinyit, a fegyver elcsúsz s az ifjú hadnagy holtan rogyott össze. A tragikus halál híre városunkban mély részvétet keltett a halott iránt is, édesapja **Hoffmann** **Mór** helybeli kávéház tulajdonos és családja iránt is. A halottat, úgy halljuk, hazahozatják. Szép emlékét a kegyelet őrizze.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter **Keszegh** **István** veszpremi adóhivatali tisztet a IX. fizetési osztályba adóhivatali főtisztte kinevezte.

— **Zeneiskolai jutalomdíjak.** A városi zeneiskola évről vizsgálatán több tanuló jutalmat és dicséretet kapott. Jutalmat csak az alsóbb osztályokban osztottak ki. Jutalmat kaptak: **Anti** **Emma**, **Bakos** **Magda**, **Csajághy** **Olga**, **Csakány** **Laci**, **Csermák** **Mária**, **Gaal** **Lúci**, **Gerő** **Manci**, **Fodor** **Lili**, **Gyökere** **Sári**, **Georgi** **László**, **Imecs** **Mária**, **Horváth** **Leona**, **Köcsky** **László**, **Pettkó**, **Marián**, **Oblatt** **Elza**, **Rainprecht** **Judit**, **Parragh** **Erzsi**, **Schaetzler** **István**, **Shakács** **Anna**, **Szalay** **Margit**, **Tanka** **Sanyi**, **Tauszig** **Erzsi**, **Tóth** **Matyi**, **Winter** **Annus**, **Vörös** **Rözi**. — Dicséretet kaptak: **Berán** **Klári**, **Berger** **Margit**, **Csomasz** **Kató**, **Bognár** **Erzsi**, **Dedinszky** **Isabella**, **Imecs** **Piroska**, **Löwy** **Honka**, **Ocsvoszky** **Aranka**, **Rosenberg** **Erzsi**, **Rosenfeld** **Béla**, **Steiner** **Vica**, **Stern** **Lili**, **Stolczer** **Zizi**, **Steiner** **Ella**, **Szlávi** **Anna**. — **Kecskeméthy** **Anna** 10, dr. **Óvári** **Ferenc** 13, a Veszpremi Takarékpénztár 2 jutalmat adott.

— **Kántortanító választás.** Devcsereben mult héten töltötték be a megüresedett kántortanítói állást. Az iskolaszék öt pályázó közül **Lengyel** **László** tanítót választotta meg.

— **Köszönetnyilvánítás.** A veszpremi Dalegyesület által május hó 8-án rendezett dalestélyen felülfizettek: **Angolkisasszonyok** intézete 120, **Irgalmasnővérek** intézete 60, **Ádám** **Iván** 50, **Rainprecht** **Antal** dr. 30, dr. **Simon** **György** 16, **Müller** **Oszkár** 10, dr. **Fischer** **Miklós** 5, öz. **Zalai** **Jánosné** 4 K, **Csermák** **Imre**, **N. N.**, **N. N.** 50—50 fillér. A felülfizetéseket köszönettel nyugtázza a Dalegyesület elnöksége.

— **A vármegyeről.** A törvényhatósági bizottság dr. **Jerfy** **József** pápai szolgabíró tizéves szolgálatának betöltésével a törvényszerű szolgálati pótlékban részesítette. — **A megyegyűlés** a „Pro Juventute” c. egyetemi ifjusági segélyalap javára 100 koronát adományozott. — Az alispán közzétette a belügyminiszter rendeletét, mely a szerencsésjátékokat egyesületek (társaskörök, klubok, kaszinók) helyiségeiben tiltja. — Az alispán tudatja az illetékesekkel, hogy orosz fogolyok havonként legfeljebb 120 koronát lehet adni. — A honvédelmi miniszter átirata szerint a szemleköteles galiciali zsidók az öncsonkításnak különös módját kiterjedten üzik. Alsóvétagjaikat rövidítik meg mesterségesen a csipőzüllet ficama által. Az alispán ezt a rendeletet közli a főszolgabírákkal s polgármesterekkel s utasítja őket, hogy a sorozáson ily cselekményekért gyanuba vett egyéneket a rendeletben megjelölt kórházaknak adják át.

— **A városi mezőgazdasági intézőbizottság** szombaton, f. hó 29-én ülést tart, mely a szerénykérdéssel foglalkozik. A helyi viszonyokból kifolyólag azt hisszük, hogy a bizottság oly irányban tesz javaslatot, hogy közös szérűskertet két helyen állítsanak fel a városban. Egyet a temetőhegyen, a másikat a vízvezetési medence környékén.

— **Körzetbizományos.** A terményátvételi bizottságok mellett az átvétel könnyebb lebonyolítása érdekében az egyes városokat és községeket körzetekre osztják be, melyekre körzetbizományost rendelnek ki. Veszpremváros és környékének részére a Körzetbizományos munkakörét a veszpremi Közgazdasági Bank és Takarékpénztár kapta meg.

— **Felülfizetések.** A zeneiskola hangversenyén felülfizettek: Dr. Rainprecht Antalné 15 K, dr. Simon György 15 K, Pösa Endre 10 K, Bokrossy Viktorné 2 K, Ismeretlen adományozók 18 K. Hálásan köszöni az Igazgatóság.

— **Uj vasut:** Mozgalom indult meg Simon-tornya és Szabadbattyán között létesítendő vasut ügyében. Vármegyénkben Déget és Szilasházt érintve s ezzel az enyingi járásnak ez a távol eső része is beleszökken a vasuti vonalba. A tervezett vasút a fiumei vonalat, a déli- és a balatoni vasutat kapcsolná össze.

— **Zsirrekviralás.** Veszprémbe házról-házra járással június 24-én megkezdődött a zsirrekviralás, melyet július 4-ig befejeznek. Akinek f. évi dec. 1-ig terjedő időre megszabott mennyiségben felüli zirkészlete van, azt köteles átengedni. Fejkyóta személyenként s havonként 42 deka zsir vagy 48 deka szalonna. A rekvirálóbizottság előtt mindenki köteles feltárni zsir- és szalonnakészletét. Ha a bizottság felesleget állapít meg, azt három napon belül a sertésforgalmi iroda helybeli kirendeltségének (vajgyár) kell beszolgáltatni. Az árát készpénzben azonnal kifizetik. A zsir ára 12-40, a szalonnáé 12 K kgkint.

— **Szilva.** A város azt az értesítést kapta, hogy öt métermázsza szilvát juttatnak lakossága részére. A szilvaközpont most arról értesítette a hatóságot, hogy a jelzett mennyiséget már a vasútra adta.

— **Az ellátatlanok összeírása.** Dr. Horváth Béla h. polgármester hírdetménye: Az idei termés átvétele ügyében kiadott kormányrendelet 10. §-ának rendelkezése szerint azokról, akik nem termelőek, házi szükségletükre nézve összeírást kell készíteni. Felhívom ezért a város közönségét, illetőleg azokat, akiknek semmi termésük nem lesz gabonában, hogy összeírásuk végett a városi közéletügyi ügyosztályban f. évi július 1-től 6-ig okvetlenül jelentkezzenek. Mindenki azon a napon jelentkezzen, amely nap számára a közéletügyi ügyosztályban jegyek átvételének napjával megvan állapítva. Figyelmeztetem a város közönségét, hogy az előírt napokon mindenki jelentkezék, mert aki a jelentkezést elmulasztja és a jelentkezés alapján készítenődő és a város ellátásának alapját képező kimutatásból kimarad, a következményeket önmagának tulajdonítsa. Mindenki lehetőleg személyesen jelentkezék, vagy pedig olyan felnőtt családtagját küldje el, aki a szükséges adatokat bemen-dani képes. A liszt- és kukorjegyet elvinni és fel-mutatni célszerű. — Ismételten és nyomatékosan figyelmeztetem a közönséget, hogy csakis a való-ságos és tényleges adatokat, ezeket azonban hiven és lelkismeretesen mondja be, mert míg egyrészt a valótlan adatok bemondása büntetőjogi követ-kezményekkel jár, másrészt az ezen adatok alap-ján készülő kimutatás fogja a város jövő ellátá-sának alapját képezni.

— **Cukor.** Értesülünk szerint a város a jövő hét folyamán cukrot kap. Nagy öröme lesz ez sok családnak. Hisz itt a télire befőzésnek ideje. Gondoskodni lehet, hogy a zord télapó ne találjon bennünket készületlenül.

— **Helyesbítés.** Megirtuk, hogy a Bibó-testvérek megvásárolták Dég-pusztát. Ezt a hírt akként helyesbítjük, hogy nevezettek a Dég község határában s gróf Festetics Andor hitbizományát képező 2150 h.-nyi *Felsőbogárd* pusztát vették meg.

— **Előadás a színházban.** A budapesti belvárosi modern színpad művészei f. évi július hó 3-án a városi színházban előadást rendeznek. Az előadásra a következő személyek szerepelnek: Mészáros Gizella, dr. Bánóczy Dézsdő, Bánóczy De-zsóné, Illosvai Rózi, Boros Géza, Pethő Atilla és Kardos István karmester. A műsor a következő: 1. Prólóg. 2. Sáragszikó. 3. Pierrot-dalok. 4. Ver-sek. 5. Lotharingia. — Szünet után: 6. Láthatat-lan ember. 7. Boros Géza. 8. Török (Gábor-tréfa). 9. Illosvai Rózi. 10. A pofon. Irta Bródi Miksa. Gyereket Szalai Mórniál lehet váltítani.

— **Körmös angyal.** Azok között az örömök között, amelyeket a háború okoz a népnek és hatóságoknak, egyike a legáltalánosabbnak a lopás. Mióta a föld forog, meg soha annyi lopás nem volt ebben a hazában, mint most. Meghib-bant-e az emberek agyveleje és azt hiszik hogy a lopás se nagyobb bűn, mint az az eljárás, amelyet velük szemben emberhársaik az adás-vétel körül elkövetnek, kivéve zsebkököből az utolsó garast is? Vagy pedig csakugyan a kényszerűség okozza a mozgatható dolgoknak engedély és hirasítás nél-kül való elvitelét? Azt megállapítani nem lehet,

mert a bíró elé került tolvajok jókaimóros fantá-ziával igyekeznek elkövetett tettüket emberileg ért-keztetővé tenni. A tolvajok között egyre gyakrabban kerül elő a nő, akik utazik. Utazik a vasuton és utazik a mások vagyonára. Ilyen nő *Közler* Osz-kárné is, aki a buzatermő Alföld egyik városából minden különösebb ok nélkül Veszprémbe jön. Itt a katonatisztekre utazik és kétes tisztaságu jö-vedelmét csalással és lopással gyarapítja. Már a tavasszal elitziben rajtaéveztett kisdéd felülmén és a bíróság elítélte egy hónapi fogházra. Ennek ki-töltése után minden szemérmes tolvaj messze el-ment volna. Közelné azóiban csak Balatonalmá-diig távozott és itt megint lopott. A fiatal és elég csinos asszony, ugyálszik olyan, hogy amit a szeme meglát, a keze nem hagyja. A nép humorá az ilyent körmös angyalnak nevezi, a bíróság ped-ig — amint tudósítónk jelenti — a körmös an-gyalt hat hónapra hűvörsre helyezi. Erre az időre mindenféle utazás fel van függesztve.

— **Csereakció.** Dr. Horváth Béla h. polgár-mester értesíti az érdeklődőket, hogy a csereakcióval kapcsolatban a közéletügyi miniszterium a buza és rozs átvételi határidejét július 7-ig hosz-szabbította meg.

— **Évzáró vizsga.** A helybeli kereskedő-tanonciskola szerdán zárta az iskolaévet. A három osztály vizsgája után *Szente* Arnold igazgató ki-osztotta a Szép Lipót- és Nagy Jakab-féle alapí-ványok 10—10 K-ás jutalmait. Az elsőt Molnár Kálmán, az utóbbit Bankó Gyula harmadosztályú tanuló kapták. Az igazgató szép beszéddel zárta az iskolaévet, megható intelmekkel gazdagítva az iskolától megvált tanulókat lelkét.

— **Mozgósínház műsora.** A veszprémi Apolló mozgósínház péntektől kezdve a nyári időny alatt csak minden másodnap tart előadást és pedig minden vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton s így hetenkint négy új műsor lesz a moziban Ma, vasárnap *nem lesz előadás* a 31-esek honvéd napjára tekintettel. Hétfőn és kedden „A árendás zsidó” című népszimű kerül bemu-tatásra. A film magyar Phönix filmgyár egyik leg-kiválóbb alkotása, s különös érdekessége még az, hogy a Balatonmentén, Siófokon vették fel, ez az első balatonmenti filmfelvétel. Csütörtökön „A farkaskutya” című 3. felvonásos világháborús epizód kerül bemutatásra, szombaton „A négy ördög”, a jövő vasárnap pedig „A titkok szöve-tése” című büntügyi dráma előadása lesz.

— **Rokkant katonák gazdasági alkalmá-zása.** A veszprémegyei gazdasági egyesületnél több birtokos keres olyan rokkant katonát, aki mezőrti, munka felügyelői és hasonló állásokat be tud tölteni. Akik vállalni óhajtanak ilyen alkalmazást, jelentkezzenek a Vármegyei gazdasági egye-sület igazgatójánál.

— **Pipadohány a mezőgazdaságban.** A Vármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 30-án veszi át Debreczen-ben azt a 240 ezer csomag pipadohányt, melyet az Országos Gazdasági Egyesület közbenjárására a pénzügyminiszter kiutalt a vármegyebeli gazdák munkásai részére. A kiosztás valószínűleg a jövő hét végén történik meg és pedig úgy, hogy napon-kint egy-egy járás veszi át dohányilletményét. A dohányt Veszprémbe kell átvinni, mert a pénzügy-miniszter a Gazdasági Egyesületnek azt a meg-hagyást adta, hogy ezt a dohányt tovább vasuton nem szabad szállítani. Ha az első kontingens kiosz-tása zavartalanul megtörténik, a pénzügyminiszter kiállításba helyezte, hogy augusztus hónapra ujra ugyanennyi mennyiségű dohányt utal ki a gazdák számára.

— **Hadapródok a mezőgazdaságban.** A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a honvéd katonai iskolák növendékei résztvehetnek a nyári mezőgazdasági munkában. A hadapródoknak munkájukért díjazás nem jár, mert az iskolaparancsnok-ságtól kapják meg napi zsoldjukat, csak élelmezés-sükről kell a gazdaságnak gondoskodni. A Vesz-prémvármegyei Gazdasági Egyesületnél már több birtokos kért a cséplési időszakra ellenőrrül ilyen katonai növendékeket. Azok a katonai növendékek, akik ilyen vállalkozásra kedvet éreznek magukban, jelentkezzenek a Vármegyei Gazdasági Egyesület igazgatójánál.

— **Felhívás.** Tekintettel a jelenlegi melegebb időjárásra, valamint a m. kir. belügyminiszternek a kolera ellen való védekezés tárgyában kiadott 165475/914. sz. körrrendeletére, valamint Veszprém r. t. város 97/96 sz. szabályrendeletére, felhívom a város közönségét, hogy udvarukban, illetve há-zaikban levő disznókat, baromfiketreceket és

ezek aljait, a pöcegödöröket és árnyékszékeket tisz-togassák ki és az udvart is állandóan tisztán tartva a szemetelt hordassák ki s az utcai járdát és fo-lyókat naponta reggeli 7 óráig söpréssek, illetve tisztogassák le s a pöcegödöröket, árnyékszékeket, disznóókat és baromfiketreceket alját naponta méz-tejjel fertőtlenítsek (1 kg. méz 4 liter vízzel.)

Továbbá a köztisztaság megóvása érdekében megtiltom a házak és ezek ablakaiból, valamint üzletekből papír, gyümölcshaj vagy szemétnék az utcára való kirázását, ugyszintén a szennyviznek, trágyalének az utcára való kiöntését vagy kifolyását. Az olyan házakban, ahol csatorna nincs ott, szenny-víz a fentirt szabályrendelet szerint egy zárt tar-tályba gyűjtendő és naponta az éjjeli órákban a legközelebbi víznyelőnél a közszatornába öntendő ki. A házakból a szemét csak hatóságilag megjelölt következő helyekre hordható ki: 1. Jeruzsálem-hegy kiaknázott kőbánya. 2. Kistelek mögött volt személtérakodó hely. Dr. Török Gyula rendőr-kapitány.

— **Arató munkásoknak lesz pálinkájuk.** Hirt áttunk már arról, hogy a pénzügyminiszter egyezzer hektólitert utalt ki az aratómunkások pá-linkaszükségletének fedezésére. Dr. Bibó Károly alispán a vármegyei gazdasági egyesületet bizta meg a szeszkontingens kiosztásával. A kiosztás a mult hét folyamán már kezdetét vette a wein-pusztai és berhidai szeszgyárakból. A jövő hét fo-lyamán az enyingi, veszprémi és zirczi járasok gazdasági kapják meg szeszilletményüket.

— **Közegészségügyi állapotaink.** Az el-mult hónapban közegészségügyi állapotaink elég kedvezőek voltak. Az általánosan megbetegedettek száma csekély volt, hevenyfertőző betegségek sem léptek fel járványszerűen. A szőrványosan előfor-dult esetek száma a következő: kanyaró 21, vör-heny 7, diftériusz 9, hashagymáz 5, hörgőhurut 7, fültümirigylob 4, trachoma 1. A devcséri járás-ban 2 veszett ebmarás történt. A megmárt egy-neket felszállítottak a budapesti Pasztortétele-be. Az országos elmegyógyintézetbe 4 ön- és közve-szélyes elmebetegét vittek fel.

— **Fogyasztási szövetkezet Zirczen.** Zircz és vidéke nagyon értékes mozgalmat indított meg. Elhatározták, hogy fogyasztási és gazdasági ér-dekeik előmozdítására szövetkezetet szerveznek. A tervet f. hó 16-án valóra váltották, amennyiben kimondották Zircz és vidéke fogyasztási és ér-tékesítő szövetkezetének megalakulását. A szövetke-zeti mozgalomban résztvesznek Zirczen kívül a szomszédos Olaszfaiu, Nagyesztergár, Lókut és Porva községek és a közeli puszták lakosai. A szövetkezet elnöke Lővárdy Alajos cisztercita rendi számvévo lett. Kívánjuk a zircieki eme új kezde-ményezésének a teljes sikert, amely anyagi elő-nyöket biztosít és a társadalmi összetartozást is előmozdítja.

— **Közutaink.** Az állami és összes törvény-hatósági közutaink kedvező viszonyok mellett ki-fogástalanul szolgálták a közüti koccsiforgalmat. Legtöbb helyen az őszi és tavási esős időben beagyazott kavics teljesen leköttött, az utpályán guruló kavicszemek csak elvéve vannak, ennél-fogva az ut egész szélességében kocsi közlekedé-sére alkalmas volt. Nagy záporosók a lejtős, me-redek utrészek földes utpadkáit kimosták, amit az utászokkal és a katonai szolgálatra bevonultak hely-lyett feifogadott napszámosokkal sürgősen helyre-állítottak.

— **Polgármesteri hírdetmény.** Dr. Horváth Béla h. polgármester közli a város közönségével, hogy a miniszterium az árvizsgáló bizottságok át-szervezése, valamint a közszükségleti cikkekkel elkövetett visszaélések megállításra tárgyában ren-deletet adott ki, melyet a hivatalos órák alatt min-denki megtekinthet.

— **Hadiárvak s özvegyek összeírása.** Az Orsz. Hadigondozó hivatal országszerite összeírta a hadiárvakat s hadiözvegyeket. Veszprémbe a városi hatóság végeztette az összeírást saját alkalmazottjaival, meggyeszerite pedig felkérésre ugyanezt a munkát a tamitók végzik.

— **Katonai loárverés Pápán.** A pápai katonai lókörházban meggyógyult lovakat július hó 2-án fogják elárverezni. Emé állatokat csak gazdák vásárolhatják meg, akik jogosultságukat a járasok főszolgabíráitól nyert hivatalos bizonyít-vánnyal igazolják.

— **Paradás kocsisöltöny** művészi kivitel-ben *kalappal együtt* eladó Németh Károly szabó-üzletében Veszprémbe a Korona-szálló átelében,

— **A balatoni hajók menetrendje.** A balatoni gőzhajózási társaság összes vonalain ismét teljes a menetrend. A hajók valamennyi vonalon békebeli menetrend szerint közlekednek. Ez a körülmény most már valószínűleg nagyobb számban fogja csábítani a Balatonra különösen ünnepnapokon a kirándulókat kedvelő közönséget. A menetrend a következő: **Siófok-Balatonfűred és vissza:** Siófokról indul minden nap Balatonfűredre délelőtt 11 óra 30 perckor, délután 5 órakor és este 9 órakor. Ezek a hajók Balatonfűredre érnek: délelőtt 12 óra 25 perckor, délután 5 óra 53 perckor és este 9 óra 55 perckor. Balatonfűredről indul minden nap reggel 8 órakor, délután 3 óra 45 perckor és este 9 óra 25 perckor. Ezek a hajók Siófokra érnek: reggel 8 óra 55 perckor, délután 4 óra 40 perckor és este 8 óra 20 perckor. — **Balatonboglár-Révfülöp és vissza:** Balatonbogláról mindennap indul Révfülöpre: reggel 9 óra 30 perckor, délután 12 óra 15 perckor és este 6 órakor. Révfülöpről mindennap indul Balatonboglárra reggel 6 óra 45 perckor, délelőtt 10 óra 50 perckor és délután 3 óra 45 perckor.

Siófok-Keszthely és vissza: Siófokról indul Keszthely felé minden vasárnap és hétfőn reggel 5 óra 25 perckor és minden kedden délután 2 óra 30 perckor. Ezek a hajók Keszthelyre érnek vasárnap és hétfőn délután 12 óra 55 perckor és kedden este 9 óra 55 perckor. Keszthelyről indul Siófokra minden vasárnap délután 2 óra 30 perckor és minden kedden, szerdán reggel 6 órakor. A Siófok-Keszthelyi hajójáratok érintik Balatonfűredet, Tihanyt, Balatonföldvart, Balatonszemest, Viriusztelepet, Révfülöpöt, Balatonboglárt, Badacsonyt, Fonyódot és Balatonyörököt. Menetdíj a békebeli maradt.

— **A podgyász sulya.** A hivatalos lap közli, hogy a háború által előidéztet rendkívüli viszonyok tartamára ideiglenes hatállyal módosul a vasuti üzletszabály a podgyász-szállításra vonatkozó pontjai. Az új rendelet értelmében az egyes podgyászdarabok sulya 50 kilogrammot meg nem haladhat. Minden egyes podgyászdarabon rajta kell lenni az utas pontos és tartósan ráerősített címének, valamint a feladási és rendeltetési állomás nevének. Az ilyen módon meg nem jelölt podgyász visszautasítható.

— **A Zirc és Vidéke „Hangya“ Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet üzletvezetői állásra pályázatot hirdet.** Szakképzett kereskedők ajánlataikat sürgősen adják be a szövetkezet ügyvezető-igazgatója címére.

A mozdony szikrája.

Tudvalevő, hogy így aratás táján a határon végigszárguló vonatok mozdonyai a vasuti vonalak mentén learatott és keresztberakott gabonát szikrákkal igen gyakran tűzbe borítják, különösen ha a kellő óvatosságot a gazdák elmulasztják. Ezt az óvatosságot egy régi kereskedelemügyi miniszteri rendelet az ország minden gazdjának egyenesen a kötelességévé teszi. 95 méterben állapítja meg azt a távolságot, amelyen belül mezei termények a vasutvonalak mentén el nem helyezhetők és ha ilyen távolság nem áll rendelkezésre, akkor a termelők kötelesek a termést a legrövidebb idő alatt a vonal mellől elszállítani.

A háborús idők által reánk parancsolt takarékság folytán Wekerle Sándor miniszterelnök, mint belügyminiszter most megkülönböztetett nyomtatékkal hívja fel a gazdák figyelmét erre a rendelkezésre, melynek jelentősége ma természetesen sokkal nagyobb, mint bármikor máskor. A vasuti mozdonyok most túl vannak erőltetve, a szikrafogó szítáknak is nagy híjjával vagyunk, de mindenképpől a használt szén minősége sokkal rosszabb, amik együtvéve a mozdonyok szikrái által okozható tűz veszélyeit veszedelmesen megnövelik.

Ezért a miniszterelnök kívánatosnak tartja és elrendeli, hogy a gazdák a saját érdekében is természetesen a vasutvonalatól minél messzebbre, de legalább is 100 méterre helyezték el és hogy az előírt védősávban, a tartóban szántott, vagy ásott barázdának alkalmazására a legnagyobb gondot fordítsák és azt sommi körülmények között sem mulasszák el.

Dr. Török Gyula rendőrkapitány külön hirtetésben hívja fel városunk közönségét erre a tanyra, amit mi is melegen ajánlunk a gazdák figyelmébe.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekőbb specialitásait. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22
Foghuzás • Műfogak • Fogtömés

Van szerencsém a nagy-
érdemű közönség szíves tudomá-
sára hozni, hogy

**KALAPOS-
üzletemet**

Rákóczi-téren, a régi Kéz
Vilmos-féle bolt helyiségében
megnyitottam. — Elvállalom
férfi- és női kalapok
javítását, valamint festését is.

Götzenberger Lajos.

Eladó ház.

Veszprémben, a Toborzó-
utca 12. számú ház eladó.

PESTI és SZEMERÉY

kereskedelmi irodája (Veszprém, ^{Gizella-tér a.}) hirdetései.

Jó forgalmu hentes- és mészáros-üzlet teljes felszereléssel, házzal eladó.

Nagyforgalmu vendéglő házzal, bolttal, teljes felszereléssel azonnal átvehető.

Gazdálkodónak alkalmas ház 3 és 2 szoba, 2 konyha, istállók, felszer, disznóólak, nagy udvar, bent a városban jutányosan eladó.

Árpád-utcában kis ház 4200 koronáért eladó. Sárkuta mellett szép birtok: 9 hold gyümölcsös szőlővel, lucernással, 3 szoba, konyha, 2 pince, 6 állatir istálló, pajta és disznózállással jutányosan eladó.

Almádban 1800 □-ös szőlő, 2 szoba, konyha, verandás birtok kuttal, idej terméssel, felszereléssel hamarosan eladó.

Hosszu-utcában jó forgalmu helyen levő ház, 1 bolt, 2 szoba, konyha, kamara, pince és műhelyekkel előnyös árban, elutazás miatt eladó.

Decimal mérleg egy 400 és egy 500 kgr.-ig hitelesítve, — 1 szelelő rosta, — 2 árpakoptató, — 3 íróasztal, — 1 álló íróasztal és 1 iratszékény jutányosan eladó.

Egy Wertheim-szekrény eladó. Nagy ház 6 lakással, vendéglővel, tekepálya és verandával sürgősen eladó.

Almádban, Öreghegyen a vasut mellett 3 1/2 holdas szőlő villával jutányosan eladó.

Írógép és Wertheim-szekrény megvételre kerestetik.

Mosoda jóforgalmu, teljes felszereléssel, festészei anyaggal sürgősen eladó.

Kossuth Lajos-utcában 5 szoba mellékhelyiségekkel, raktárakkal levő új ház eladó.

Kőkép-utcában egy ház, mely áll 5 szoba, 3 konyha, 2 előszoba, 2 pince, 4 kamra s nagy udvarral sürgősen eladó.

Hosszu-utcában nagy területen álló 5 szoba, 2 konyha, cselédszoba 2 nagy műhely, 1 raktár, 2 felszer és pincéből álló jó karban levő ház eladó. Vizvezeték, villany bevezetve.

Talajművelő részv.-társasági, Veszprémi és Veszprémmegyei takarékpénztári részvények vételre kerestetnek.

Egy jó családból való fiut
lakatos tanoncnak felvesz
FATA JÁNOS lakatosmester.
Veszprém, Béla-utca 1. sz.

 Uj és használt
fegyvereket,
pisztolyokat ad és vesz,
javításokat **Szemerey János**
elfogad fegyverkereskedő, Veszprém

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Magyar Vince szabósegéd és Horváth Lidia fia Károly Vince r. k. — Fejes József közművessegéd és Fejtinger Mária fia József r. k. — Ticz János uradalmi cseléd és Varga Katalin fia Kálmán Gyula r. k.

Halálozás.

Hösi halált halt katonák:

1916. okt. 15. Sörös Sándor népf. a cs. és kir. 19. gy.-e.-ben 28 éves. — 1916. okt. 27. Tuba János népf. a cs. és kir. 19. gy.-e.-ben 29 éves. — 1916. nov. 12. Venczell János népf. a cs. és kir. 19. gy.-e.-ben 40 éves. — 1917. június 8. Grüll Mihály tizedes a cs. és kir. 19. gy.-e.-ben 20 éves. — 1917. június 20. Nagy Ferenc hadnagy a cs. és kir. 19. gy.-e.-ben r. k. 23 éves. — 1917. szept. 19. Novák János hadimunkás r. k. 22 éves.

Özv. Breuer Gáborné Ditrichstein Katalin inagázó izr 92 éves. — Orosz Margit ref. 9 éves. — Lennert Anna r. k. 15 napos. — Mohos Anna r. k. 7 éves. — Vörös Julianna magázó ref. 70 éves. — Csizsár József napszámos r. k. 88 éves. — Tóth Pál r. k. 16 hónapos.

Házasság.

Bella Péter máv. felvigyázójelölt r. k. és Magosi Irma r. kath. — Raksányi Zoltán (özv.) fodrásziparos ref. és Bognár Mária r. k. — Berecz István (özv.) molnáriparos r. k. és Ticz Terézia szakácsnő r. k.

Veszek

mézet, viaszkot

kisebb-nagyobb tételekben;

továbbá

füstölt husokat

és mindenféle élelmiszert

a legmagasabb napiárban

BAKOS KÁLMÁN

kereskedő, VESZPRÉM.

Viszketeg

és minden-
nemű bőrbaj,
ugymint ráh, sömör, fekély, daganat
és sebek gyógyítására a legbiztosabb és
együttal a leggyorsabban ható háziszer a

Boróka kenőcs

Nem piszkít, teljesen szagtalan. Kis tégely 3 kor., nagy tégely 5 kor., családi tégely 9 kor. Hozzávaló Boróka szappan 5 kor. Készíti: GERŐ SÁNDOR gyógyszerész Nagykorós. Veszprémben kapható:

**Czermak Lipót, Földes Lajos,
Incze Kálmán és Kocsuba Emil**
gyógyszertárban.

Iskolaszerek Rajzszerkek Papírok

s minden e szakmába vágó cikkek
a legolcsóbb áron beszerezhetők

PÓSA ENDRE

könyvkereskedésében
VESZPRÉM.

Rakóczi-tér 8. (Saját ház) Telefon 93.

Cégtulajdonos:

KÁLMÁN ISTVÁN

a Szent-István-Társulat
Veszprém-egyházmegyei
főbizománya.

Minden iskolában hasz-
nálható tankönyvek
raktáron vannak, illetve
általa beszerezhetők.

Könyvkereskedés • Könyvkötészet

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivi-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Most kapható!

Hazai és külföldi
Pezsgők
Borok
Likőrök
Cognacok
Friss felvágottak
Sajtok
Sütemények
Cukorkák
Déligyümölcsök
Konzervek

Friss töltésű Ásványvizek Tea, Ecet, Gyufa

„Haj“ védjegyű Ruhafestékek

A legmegbízhatóbb

Mauthner-féle magvak

Fegyverek és vadászati cikkek

16-os Lancaster-töltények.

Vidéki megrendelések gondosan és gyorsan
elintéztetnek.

PUNKA F.

fűszer-, csemege-, bor- és vadászati cikkek
kereskedése VESZPRÉM Gízella-tér 1
Telefonsz.: 10. Sörgöny: PUNKA, Veszprém

Bakos Kálmán

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz-
kereskedő

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sörgöny Bakos kereskedő Veszprém.

NAGY VÁLASZTÉK

hazai és különleges

Borokban, Pezsgők,
Likőrök, Cognac,
Puncs stb.

Hentesáruk, Sajtok

Friss és Déligyümölcsök,
Befőttek, Gyümölcsíz

KONZERVEK

Libamáj painok,
Hus- és Halkonzervek

Száritott főzelékek

Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek

Vadak

Vidéki rendelések azonnal elintéztetnek!

NÉMETH KÁROLY

polgári és egyenruhaszabó
a „Korona“-szálloda átellenében.

Elfogadok a szakmába
vágó mindenféle munkát,
igazitásokat és felvasa-
lásokat. Viselt ruhákat
becserélek és azokat ki-
javítva, szegényebb sor-
szaknak eladom.

Valamint tanítok szabászatot és pedig pol-
gári, katonai és papit, mindegyiket külön
is, egyezség szerint.

Veszek

áránlanlaltal:

fűstölt szalonnát,
és sonkát, mézet,
sárgaviaszt, almát
s egyéb gyümölcsöt,
befőttet, lekvárt, vadat

SZEMEREY J.

VESZPRÉM. (Főtér.)

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca
végén, az Eszterházi-utca 2.
számu ház
szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll —
van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince,
1 nagy műhely, raktár, 2 fűszer és 2
udvar. — Az utcafelelő lakás bolthelyi-
séggel is átalakítható. — Bővebb fel-
világosítás nyerhető az ugyanott lakó
tulajdonosnál.

Legujabb!

Van szerencsém a mélyen-
tisztelt közönséget értesí-
teni, hogy **Veszprémben,**
Buhim-utca 2. sz. alatt

Parkettázó műhelyt

nyitottam. Elvállalok min-
den e szakmába vágó mun-
kát, ugymint új parketta
lerakást, régi parketta
feltisztítást. Vidékre levél-
beni meghívásra személye-
sen megjelenek, vagy kívá-
natra árájánlaltal szolgálók.

Mindenféle régi butorokat

veszek és eladok,

valamint régi butorok
átjavítását is elvállalom.

A m. t. közönség szives
pártolását kérve, tisztelettel

Vörös István

• parkettázó mester •